

TILAK MAHARASHTRA VIDYAPEETH, PUNE
M. A. (PARANGAT) SOCIAL SCIENCES (POLITICAL SCIENCE)
EXAMINATION: MAY – 2026
THIRD SEMESTER

Subject: Western Political Thoughts (POLMJC-301)

Date: 14/05/2026

Total marks: 100

Time: 2.00 pm to 5.00 pm

Instructions: 1) Attempt all Questions. 2) Figures to the right indicate full marks.
3) Answer should be precise and to the point.

Q. 1) Answer any FOUR of the following questions in 500 words. (60)

1. Explain Plato's concept of the Ideal State and the role of the Philosopher King.
2. Discuss Aristotle's ideas on Polity, Citizenship, and Classification of States.
3. Analyse Machiavelli's views on Statecraft, Power, and the relationship between Morality and Politics.
4. Explain Thomas Hobbes' Social Contract Theory with reference to Sovereignty and State-Individual relations
5. Discuss John Locke's ideas on Natural Rights, Limited Government, and Liberal Individualism
6. Discuss John Rawls' Theory of Justice, Veil of Ignorance, and Political Liberalism.

Q. 2) Answer any FOUR of the following questions in 300 words. (40)

1. Describe Hobbes' idea of the 'State of Nature'
2. Explain Rousseau's idea of "Civil Liberty"?
3. Write a short note on Hegel's concept of "Civil Society."
4. Explain Rawls' 'Difference Principle.'
5. Explain Hegel's dialectical method in Political Thought.
6. Explain Laski's criticism of 'Absolute Sovereignty.'

मराठी रूपांतर

सूचना : १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे. २) उजवीकडील अंक त्या प्रश्नांचे गुण दर्शवितात.
३) उत्तर तंतोतंत आणि मुद्देसुद असावे.

प्र. १) खालीलपैकी कोणत्याही चार प्रश्नांची उत्तरे ५०० शब्दात लिहा. (६०)

१. प्लॅटोच्या आदर्श राज्याची आणि तत्त्वज्ञानी राजाच्या भूमिकेची सविस्तर चर्चा करा.
२. अरिस्टॉटलच्या राज्यव्यवस्था, नागरिकत्व आणि राज्यांच्या वर्गीकरण याबाबतीत विचारांची चर्चा करा.
३. मॅकियावेलीचे राज्यकला, सत्ता, नैतिकता आणि राजकारण संबंधावरील विचारांचे विश्लेषण करा.
४. हॉब्सच्या सामाजिक करार सिद्धांतासह सार्वभौमत्व व राज्य-व्यक्ती संबंध स्पष्ट करा.
५. जॉन लॉकचे नैसर्गिक हक्क, मर्यादित सरकार आणि उदारमतवादी व्यक्तिवाद स्पष्ट करा
६. जॉन रॉल्सचा न्याय सिद्धांत, अज्ञानाचा पडदा आणि राजकीय उदारमतवाद स्पष्ट करा.

प्र. २) खालीलपैकी कोणत्याही चार प्रश्नांची उत्तरे ३०० शब्दात लिहा. (४०)

१. हॉब्सच्या नैसर्गिक स्थिती ही संकल्पना स्पष्ट करा.
२. रूसोची 'नागरी स्वातंत्र्य' संकल्पना स्पष्ट करा.
३. हेगेलच्या 'नागरी समाज' संकल्पनेवर थोडक्यात टिप लिहा.
४. रॉल्सचे विषमतेचे तत्व स्पष्ट करा.
५. राजकीय विचारांमध्ये हेगेलची द्वंद्वात्मक पद्धत स्पष्ट करा
६. लास्कीच्या निरंकुश सार्वभौमत्व संकल्पनेवर टीका करा.